

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. Стефан Недков Янев, доктор

на дисертационния труд

на **Тоше Иван Крстев**

на тема:

„КИНЕЗИТЕРАПИЯ ПРИ ФУНКЦИОНАЛНИ НАРУШЕНИЯ В САКРОИЛИАЧНАТА СТАВА“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

професионално направление: **7.4. „Обществено здраве“**

по научната специалност: **„Кинезитерапия“**

към **Факултет Обществено здраве, здравни грижи и спорт**

катедра „Кинезитерапия“

1. ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТУРАТА

Тоше Крстев завършва през 2005 г. специалност Кинезитерапия в ЮЗУ „Неофит Рилски“ ОКС „бакалавър“ и през 2011 г. – ОКС „магистър“. От 2007 г. преподава като асистент в Университет „Гоце Делчев“, Македония, а от 2013 г. е докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

2. ДАННИ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА

Редица специалисти от различни сфери на медицината търсят решение на проблемите свързани с болките около гръбначния стълб. Част от изследванията са концентрирани в изследване на шийния сегмент, други лумбалния, трети в торако-лумбалния преход. В сравнение с тях значително по-малко са тези проучвания концентрирани в патологията на сакроилиачната става. Това подкрепя актуалността на проблема.

Технически дисертационният труд съдържа всички необходими елементи на подобен род разработки: увод, четири глави, библиография и приложения. Неговият обем е в достатъчните 148 страници текст, 32 страници литература и 19 страници приложения. Онагледен е с 34 таблици, 112 фигури и 27 диаграми. Библиографията включва 314 източника, от които 31 на кирилица и 283 на латиница. Около 62% от тях са по-стари от 10 години.

В Първа глава е описана достатъчна по обем, научно издържана информация от анатомична, биомеханична, етиопатогенетична и функционална гледна точка. Представени са публикуваните до момента тестове за диагностика и лечебните средства от физиотерапевтична страна. Всичко това е разгледано в обем от 38 страници. Цитирани са фундаментални проучвания, някои от които на основоположници на мануалната медицина, което е основание да смятаме тази част от дисертацията за достатъчно пълна и информативна.

Втората глава „Методология на проучването“ е в обем 55 страници. Тук са обособени целите и задачите на настоящия дисертационен труд и са поставени критериите за отделните изследователски групи.

В частта „Методи на изследването“ са подбрани редица субективни тестове за болка, усет от страна на терапевта и от страна на пациента и един обективен тест за статичната силова издръжливост. Включени са две анкети за общото здравословно състояние и за отражението на болката в кръста. Трябва да се каже, че въпреки големият процент субективни механизми за оценка дисертантът се е ориентирал към основният набор критерии за оценка на този тип патология.

Пак в същата глава, в частта „Методика на кинезитерапията“ е представена авторската методика. Поведението при трите групи е различно като разликата между две от тях е единствено упражняването и автомобилизациите в домашна среда. В първата експериментална група са комбинирани няколко специализирани методики за мобилизиращ масаж, за обработка на тригерни точки и мануална мобилизация наред с тези, прилагани в останалите групи. Трябва да се каже, че цялата информация в тази глава е отлично онагледена с достатъчен снимков материал.

В третата глава е поместен анализа на получените резултати в хода на изследването. В 25 таблици и 23 диаграми са представени данните, снети за трите групи по отделните показатели. Прави добро впечатление, че при интерпретацията на някои резултати се прави аналог с проучени изследвания в тази насока. При това част от тях са в непосредственото им изменение, а друга в дългосрочен план.

По всички показатели се вижда по-добрият ефект, а при някои и се доказва статистически значима разлика на втората група. Прави впечатление, че допълнителните занимания в домашна обстановка в третата група имат по-добро

въздействие, отколкото само амбулаторните процедури. Всичко това е отлично онагледено със съответните графики.

В четвърта глава съдържа изводите и препоръките на дисертационният труд. Трябва да се отбележи, че е спазена връзката между поставените задачи и изведените заключения.

Текстът като цяло е написан на добър научен език, без стилистични и правописни грешки и може да се твърди, че той е оригинален като са спазени правилата за цитиране на литературните източници, а структурата на дисертацията е балансирана между отделните глави.

3. ДАННИ ЗА АВТОРЕФЕРАТА

Авторефератът е в необходимия обем съдържа основните елементи на дисертацията, като е поместена информация от втора, трета и четвърта глава. В него е отредено и място за снимков материал под формата на три приложения, както следва: за масажна методика, за мануални техники за мобилизация и фитбол.

4. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Идентифицират се следните научни приноси:

1. Направен е подробен теоретичен анализ на фундаментална литература, което допринася за оформянето на солидна основа за развитието на дисертационната теза.

2. Изграден е комплексен подход за функционална диагностика, като са събрани достатъчно средства за оценка на аксесорната подвижност на ставата, на мускулното действие и субективните възприятия на пациентите.

3. Въведени са два нови теста за определяне на болката в кръста и нейното отражение на Роланд-Морис и за физическото, психическото и социалното състояние на здравето - SF-36.

4. Научно обоснована и доказана е двигателна програма за амбулаторно лечение и самостоятелно изпълнение в домашна обстановка, съобразена с патокинезиологичните особености на сакроилиачния блокаж.

5. ПУБЛИКАЦИИ И УЧАСТИЯ В НАУЧНИ ФОРУМИ

Авторът е представил необходимия брой публикации по темата, публикувани в международни научни списания и сборници от международни научни конференции. Две от публикациите са в съавторство и две са самостоятелни. При всички дисертанта е първи автор.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С убеждение мога да твърдя, че представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за РАС като му давам обща положителна оценка.

Предлагам на членовете на уважаемото научно жури, да присъди на докторанта **Тоше Иван Крстев** образователната и научна степен "**доктор**" по научната специалност "Кинезитерапия".

23.02.2015 г.

Рецензент:

/доц. Стефан Янев/